

בבית המשפט העליון

רע"א 1170/08

בפני : כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין
כבוד השופט ס' גובראן
כבוד השופט י' דנציגר

המבקשת : עיריית חולון

נגד

המשיבות : 1. הדר חברה לביטוח בע"מ
2. קל בניין בע"מ

בקשת רשות ערעור על פסק-דין של בית-המשפט המחוזי
מרכז מיום 3.1.08 ברע"א 1427-09-07 שניתן על-ידי כבוד
השופטת א' שטמ

תאריך הישיבה : ט"ו בכסלו התש"ע (2.12.09)

בשם המבקשת : עו"ד אביתר קציר ; עו"ד גיורא אבן-צור
עו"ד אבן-צור גיורא

בשם המשיבה 1 : עו"ד משה ממן ; עו"ד אסף ריטבנד ;
עו"ד אריק הלפר

בשם המשיבה 2 : עו"ד תמר סופר ; עו"ד חגית בן-ארי

פסק-דין

המשנה לנשיאה א' ריבלין:

1. לפנינו בקשת רשות לערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז (כבוד השופטת א' שטמ) במסגרתו נדחתה בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופטת א' סודוקר).

רכבו של אילן יצחקי (להלן: הנהג) נפגע כתוצאה מהתנגשות באי תנועה שהיה בשלבי בנייה. המבקשת היא העירייה שבשטחה היה ממוקם אי התנועה (להלן: המבקשת). המשיבה 1 היא חברת הביטוח שביטחה את הרכב בזמן התאונה (להלן: חברת הביטוח). הנהג הגיש תביעה כנגד המבקשת וכנגד המשיבה 2, חברת הבנייה שהייתה אחראית על העבודות, לבית המשפט השלום בראשון לציון בשכתו כבית משפט לתביעות קטנות. המבקשת הגישה כתב הגנה לקראת הדיון, והיא זומנה לדיון כדין, אך ביום הדיון לא התייצב נציג מטעמה בבית המשפט. בהיעדר התייצבות, קבע בית המשפט לתביעות קטנות ממצאים כנגד המבקשת וחייב אותה לפצות את הנהג. המבקשת לא ביקשה לערער על פסק דין זה ולא ביקשה את ביטולו, ומשכך – הפך הוא לחלוט.

כעבור זמן, הגישה חברת הביטוח תביעת שיכוב כנגד המבקשת בבית משפט השלום בראשון לציון, בגין תגמולי הביטוח ששילמה לנהג בשל אותה תאונה. בית המשפט קבע כי פסק הדין בתביעה הקטנה מקים השתק פלוגתא, ולפיכך ממצאיו מחייבים את המבקשת בתביעת השיכוב. המבקשת הגישה בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי על החלטה זו, ובקשתה נדחתה. על כן מוגשת בקשת רשות הערעור שלפנינו.

2. המבקשת טוענת כי אין תחולה לכלל של מעשה בית דין בעניינינו. המבקשת ערה, אמנם, להלכה שנפסקה ברע"א 1958/06 סויסה נ' צ'מפיון מוטורס (טרם פורסם, 20.10.2006) (להלן: עניין סויסה), לפיה פסק דין של בית המשפט לתביעות קטנות יכול להקים השתק פלוגתא. עם זאת טוענת המבקשת כי הלכת סויסה אינה צריכה לחול בעניינינו. ראשית, במקרה שלפנינו, ניתן פסק הדין של בית המשפט לתביעות קטנות בהעדר התייצבות, ועל כן טוענת המבקשת כי לא היה לה יומה בבית המשפט. שנית, בעניין סויסה השתק הפלוגתא הוחל כנגד בעל הדין שיזם הן את ההליך הראשון בבית המשפט לתביעות קטנות, הן את ההליך השני בבית משפט השלום. לכן, כך נטען, נפסק שם כי נתבע שבחר לפנות לבית המשפט לתביעות קטנות אינו יכול "ל'כרכר' בין הערכאות" ולבקש דיון נוסף באותה פלוגתא בבית משפט אחר. לטענת המבקשת, הלכת סויסה נועדה לחול בנסיבות אלו בלבד, והן אינן מתקיימות בעניינינו, כאשר המבקשת לא יזמה את ההליכים. לאור האמור טוענת המבקשת כי אין מקום להחיל את כלל ההשתק השיפוטי בעניינה.

המשיבות טוענות כי אין הצדקה לקיים דיון נוסף בסוגיה, לאחר ששתי ערכאות כבר פסקו בה. לגופו של עניין סומכות המשיבות את ידיהן על החלטת בית המשפט קמא, על החלטת ערכאת הערעור ועל הלכת סויסה, וגורסות כי פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות יכול להקים מעשה בית דין. העובדה כי המבקשת לא התייצבה לדיון

אינה מספיקה כדי לשלול השתק פלוגתא, שכן למבקשת הייתה הזדמנות להשמיע את טענותיה, והיא לא התייצבה בשל מחדלה שלה. כמו כן, נמנעה המבקשת מלהגישה בקשת רשות ערעור על פסק הדין ואף לא ביקשה לבטלו, על כן לא ניתן לומר כי לא קיבלה את יומה בבית המשפט. המשיבות מדגישות את עקרון סופיות הדיון המהווה בסיס לכלל בדבר מעשה בית דין, וכן את הטרדה שתגרם לבעלי דין ולבתי המשפט מקיום התדיינות נוספת בעניין שכבר הוכרע.

3. דין בקשת רשות הערעור להידחות. השאלה בדבר תחולת מעשה בית דין על הסיטואציה נדונה כבר בשתי ערכאות קודמות. בנסיבות העניין הבקשה אינה מצדיקה דיון בגלגול שלישי, זאת בפרט נוכח התנהלותה של המבקשת. בפני המבקשת עמדו דרכים אחרות להעלות השגותיה, ככל שהיו כאלה, כנגד הכרעת בית המשפט לתביעות קטנות: הגשת בקשת רשות לערער על פסק הדין או בקשה לבטל את פסק הדין שניתן בהיעדר התייצבות. אם סברה המבקשת כי ניתנה הכרעה שגויה, היה עליה לפעול באחת מדרכים אלו, שהן בבחינת "דרך המלך". משלא עשתה כן, אין היא יכולה היום לילך בדרך עקלקלה כדי לעקוף את דרכי ההשגה הקבועות בחוק, ואין לקבל את טענתה לפיה לא היה לה יומה בבית המשפט.

4. למעלה מן הצורך אציין כי לא השתכנעתי גם מטענות המבקשת לגופן. בית משפט זה כבר בעניין סויסה כי פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות יכול להקים השתק פלוגתא. לא שוכנעתי מהטענה ככל שמדובר בתביעות קטנות, ההשתק לא נועד לחול על צד שלא פתח בהליכים, לא כל שכן מקום בו מדובר בנתבע שלא התייצב לדיון, דוגמת המבקשת שלפנינו.

אכן, תנאי להתקיימות השתק פלוגתא הוא שההכרעה היתה מבוססת על "ממצא 'חיובי', להבדיל מממצא של 'חוסר הוכחה'" (ע"א 246/66 קלוז'נר נ' שמעוני, פ"ד כב(2) 561 (1968)), וכי לצד שנגדו מועלית טענת השתק פלוגתא "היה יומו בבית המשפט ביחס לאותה פלוגתא" (ע"א 1041/97 סררו נ' נעלי תומרס בע"מ, פ"ד נד(1) 642 (2000)). ההתדיינות בבית המשפט הסתיימה בהכרעה פוזיטיבית, על סמך טענות הנהג-התובע ועל סמך כתב ההגנה של המבקשת, ולא על ממצא הנובע מחוסר הוכחה. יתרה מכך, בית משפט זה פסק בעבר כי פסק דין בהעדר התייצבות ואף בהעדר הגנה יכול ליצור השתק פלוגתא. הטעם לכך הוא מובן, שכן "כל מסקנה אחרת תחתור תחת הצורך להגיש כתבי הגנה, או בקשות רשות להתגונן או להתייצב לדיונים" (רע"א 2237/06 בנק הפועלים בע"מ נ' רלה וינשטיין (טרם פורסם, 8.3.2009), כן ראו נינה זלצמן מעשה בית דין בהליך האזרחי, 324-325 (1991)). למבקשת היה את יומה

בבית המשפט לתביעות קטנות. הייתה לה הזדמנות להציג את עמדתה. על כן אין באי-
התייצבותה לדיון כדי למנוע תחולת השתק פלוגתא בעניינה.

סופו של דבר, בקשת הערעור נדחית. המבקשת תשא בשכר הטרחה של
המשיבות, בחלקים שווים ובסכום כולל של 20,000 ש"ח.

המשנה-לנשיאה

השופט ס' ג'ובראן:

אני מסכים.

שופט

השופט י' דנציגר:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק-דינו של המשנה-לנשיאה א' ריבלין.

ניתן היום, כ"ז בסיוון התש"ע (9.6.2010).

שופט

שופט

המשנה-לנשיאה